

møller netop i disse Fæstebreve, som vilde bortfalde efter denne almindelige Lov. Jeg troer saaledes, at det i det Hele vil være bedre at beholde den Bestemmelse, som findes i Udkastet, end at indføre deri den sidst foreslaaede.

Orsted: Under Sagens anden Behandling har jeg udtalt mig for, at det var ønskeligt, at § 15 kunde affattes tydeligere, end det er fæet i Udkastet. Der blev nemlig fra adskillige Sider fremført Ytringer, som gik ud paa, at Paragraphen kunde have tilføje, at Forpligtelser, som hidtil ere omtvistede, fik en lovgivende Sanction, og at Vedkommende derfor tabte de Indsigelser, hvoraf de hidtil havde været i Besiddelse. Det forekommer mig ogsaa, at Udtrykket vilde kunne føre dertil, forsaavidt der i Paragraphen indeholdes en kategorisk Forudsætning om, at „der paa ligger Gaardmand og Huusmand Forpligtelse til at svare respective een og to Klapdage (Sa), hvorimod det dog vist ikke kan være det forelagte Lovudkastis Hensigt at faae det ved Lovgivningen afgjort, hvilke Forpligtelser der saaledes paaligger den Enkelte. Men, uagtet jeg saaledes kunde ønske en større Tydelighed i Paragraphen, saa kan jeg dog ikke være enig i det nu fremkomne Forslag, fordi jeg forudsætter, at enhver Hjemmel, som Staten kunde have til at fordre disse Klapdage, som ikke stode i formelige Adkomstbreve, skulde bortfalde. Der bør kunne afføres de vedkommende Gaard- og Huusbeboere de Klappagter, som der hidtil have særlig Hjemmel til at affordre dem, uden Hensyn til, om det er ved formelige Adkomstbreve eller ikke, og af denne Grund kan jeg, ligesom jeg i sin Tid ikke stemte for § 15, som den var foreslaet, endnu mindre stemme for det nu fremsatte Forslag, idet jeg antager, at, om ogsaa § 15 bliver den samme, som den er i Udkastet, og som den jo ogsaa er vedtagen her under Sagens 2den Behandling, saa vilde Regjeringen dog ikke affjære Vedkommende Retsveien, hvor de paaftaae, at der ikke er nogen saadan speciel Hjemmel; naar der derimod bruges det Udtryk, som nu af Udvalget er blevet foreslaet, saa vil enhver lovgyldig Hjemmel, som der have til at fordre disse Klapdage, blive tilintetgjort, naar det ikke netop er Adkomstbreve, hvilket Udtryk sandsynligviis

vil blive taget i Ordets strengeste Betydning. Det udelukker vistnok ikke de ældre Adkomstbrevs Gyldighed, fordi Hjemmelen ikke udtrykkelig er gjentagen i de yngre; men derimod al den Hjemmel, som kunde have paa anden Maade, ved andre Overenskomster eller maaskee endogsaa ved retsgyldig Sædvane.

Indenrigsministeren: Jeg troer, at man kan være aldeles sikker paa, at Paragraphen ikke vil blive anvendt paa anden Maade end saaledes, at den Form, hvori den er affattet, betragtes som et participialst Udtryk for den Tanke „den Forpligtelse, som iøvrigt maatte paahvile Gaardmand og Huusmand“. Det vil aldrig kunne være Meningen ved nærværende Lov, at give denne Forpligtelse en anden Charakter, end den allerede tidligere har havt.

Steffensen: Jeg troer, at jeg skal tillade mig en Bemærkning. Da jeg hører, at den høitærede Indenrigsminister bemærker, at det kun er Smaating — og det er vist ogsaa saa, at det ikke er Andet end Smaating — saa troer jeg, at det vilde være hensigtsmæssigt, naar det, som hidtil kun har bestaaet ifølge Skik og Brug, aldeles kunde falde bort, og at der kun blev krævet, hvad der udtrykkelig tilkommer dem at præstere in natura.

Hermed sluttedes Discussionen over det foreliggende Afsnit, og ved den derefter foretagne Afstemning blev

1) Udvalgets Forslag til § 14 (Udkastets § 15).

At Ordet „forøvrigt“ i 5te Linie udgaaer, og istedetfor sættes: „ifølge deres Adkomstbreve“, vedtaget med 22 Stemmer imod 14, hvor efter

2) § 14 med den saaledes vedtagne Forandring, saalydende:

Den ved Kongelig Resolution af 7. April 1827 og Forordningen af 20. Mai 1840 § 22 hjemlede almindelige Forpligtelse for Landboere i den Kongelige Vildtbane at afgive de fornødne Klappere til de Jagter, som afholdes ifølge speciel Kongelig Befaling, bortfalder for Fremtiden, hvorimod den Gaardmand og Huusmand sammesteds ifølge deres Adkomstbreve paahvilende Forpligtelse til at præstere